

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Andrzej Duda

11 березня 2022 р.

Вельмишановна пані Маршалок Сейму,
Вельмишановний пане Маршалок Сенату,
Вельмишановний пане Прем'єр-міністре;
вітаю колишніх Президентів Республіки Польща пана Александра Квасьневського
та пана Броніслава Коморовського;
Вельмишановні пані та панове Віце-маршалки Сейму та Сенату,
Шановні пані та панове Віце-прем'єр-міністри та Міністри Уряду,
Шановні пані та панове колишні маршалки Сейму та колишні Прем'єр-міністри,
Шановна пані Голово Конституційного Трибуналу,
Високі Національні Збори - шановні пані та шановні панове Посли і Сенатори,
Шановні Пані та Панове Депутати Європейського Парламенту,
Шановні Пані та Панове Голови Центральних органів державного управління,
Представники Канцелярії Президента Республіки Польща, Канцелярії Прем'єр-міністра
та Сейму і Сенату, Представники Керівництва Державної адміністрації та Місцевого
самоврядування,
Шановні панове Генерали, Офіцери, Представники Війська Польського,
Високопреосвященні та Ваші Високоповажності, Високодостойні Представники Церков
та Релігійних об'єднань в Польщі,
Ваші Високоповажності пані та панове Посли,
і особливо Ваші Високоповажності Пані та Панове Посли держав-членів НАТО, я сьогодні
особливо сердечно вітаю Вас;
з нами Його Високоповажність Посол України пан Андрій Дециця, я дуже радий
і сердечно Вас вітаю;
Достойні Гості - Всі Почесні Учасники Національних зборів,
Дорогі Співвітчизники!

Національні збори завжди відбуваються у виняткові для Польщі моменти. Так є і сьогодні, напередодні надзвичайно важливої річниці – річниці вступу Польщі, Чехії та Угорщини до Північноатлантичного альянсу. 12 березня 1999 року остаточно завершився постялтинський світовий порядок і спричинений ним поділ на сфери впливу. Вступивши в НАТО, ми повністю приєдналися до західної спільноти. Ми завжди були там культурно. Ми також приєдналися політично та військово. Це велика подія для Польщі, Європи та світу.

Сьогодні, на жаль, не час для радісного святкування. Ми зустрічаємося в драматичний час. У момент найбільшої кризи світової безпеки з часів закінчення Другої світової війни. Нічим неспровокований напад Росії на незалежну Україну шокував світ. Уже більше двох тижнів армія і український народ чинять героїчний опір загарбникам.

Наші сусіди є для всього світу прикладом справжньої мужності та любові до наших спільних цінностей: свободи, суверенітету та демократії. За це платять найвищу можливу ціну – українські міста бомблять, нападають і руйнують житлові будинки, багатоповерхівки, школи і лікарні, гинуть люди. Гинуть мирні жителі. Безмір нещастя. Атаки з боку російських загарбників мають ознаки геноциду – адже це той випадок, коли навмисно стріляють у населені пункти, де немає жодних військових об'єктів, щоб вбивати людей, простих мирних жителів, які не воюють. Ми повинні зробити все можливе, щоб винуватці, воєнні злочинці, були притягнуті до відповідальності перед міжнародними трибуналами. Це сьогодні питання бути чи не бути, гідності чи сорому міжнародного співтовариства.

Владімір Путін, розпочинаючи цю жорстоку війну, прямо звернувся до спадщини Советського Союзу. До цієї „імперії зла“, як колись називав його американський президент і великий друг Польщі Рональд Рейган. Те, що Росія робить в Україні, свідчить про те, що вона все ще „імперія зла“, що вона як така ніколи не перестала існувати, і сьогодні ще раз показує своє найгірше обличчя!

Тут варто згадати знаменні слова проф. Збігнева Бжезінського: „Без України Росія перестає бути імперією, але з Україною, підлеглою і пригніченою, автоматично стає імперією. Росія може бути або імперією, або демократією, але вона не може бути і тим, і іншим.“ Ми бачимо сьогодні ясно та чітко, що вибрала Росія, і ми бачимо ясно та чітко, що обрала Україна, і що вона захищає. Вона захищає свободу, захищає демократію, захищає чесний світ.

Ніхто не зрозуміє біль і страждання українського народу краще за нас, поляків, яким історія не щадила тяжкого досвіду. Особливо в XX столітті. Ми теж неодноразово билися за „нашу і вашу свободу“, польські солдати воювали на всіх фронтах Другої світової війни – від Нарвіку до Тобруку, від Битви за Англію до Монте-Кассіно та Берліна. Перед нашими очима руїни польської столиці, Варшави, зрівняної з землею нацистською Німеччиною.

Ось чому саме звідси, з Польщі, з Варшави, постійно лине заклик до всього вільного світу: Ми не можемо допустити, щоб Росія завоювала вільну, незалежну та демократичну Україну. Ми повинні посилити наші зусилля та підтримку для воюючого українського народу. Нехай Київ та інші українські міста не розділять долю зруйнованої Варшави. Зупинім це зло! Це заклик до всього вільного світу.

Шановні пані та панове,
Дорого Співвітчизники!

Незважаючи на довгу героїчну боротьбу на всіх фронтах Другої світової війни, в результаті ялтинських домовленостей Польща опинилася в советській сфері впливу. Проти нашої волі ми були відділені від вільного світу залізною завісою. Покоління наших бабусь і дідусів, наших батьків, а також багатьох присутніх тут мріяло змінити хід історії. Мирна революція Солідарності, відновлення нашою країною суверенітету після 1989 року, нарешті розпад Советського Союзу, зробили це можливим. Ця історія була доповнена успішними зусиллями щодо приєднання Польщі до Північноатлантичного альянсу. Збулася наша мрія. Збулася мрія поколінь.

Коли на початку 90-х рр. XX століття, а саме в 1991 та 1992 роках, прем'єр-міністр Ян Ольшевський, саме з цього місця, вперше оголосив про зусилля Польщі вступити до НАТО, багато хто вважав це нездійсненним викликом. Адже тоді в нашій країні дислокувалися ще советські війська. У той час у Польщі було багато гострих суперечок щодо розрахунків з минулим, а також оцінки часто важкого сьогодення. І все ж спільними зусиллями всього політичного класу вступ Польщі до НАТО вдалося виключити з політичної суперечки і цю велику роботу успішно здійснити. Символом нехай буде той факт, що переговори про нашу участь в Альянсі починав президент Лех Валенса, а закінчував його суперник з виборів, президент Александер Квасневський.

Це також величезне зусилля всіх наступних польських урядів, від правих до лівих, величезний внесок польської дипломатії та польського війська. За цю єдність у прагненні до цієї великої мети я хотів від щирого серця подякувати всім, хто сприяв цьому. Ваша поведінка є прикладом для нас.

Коли 12 березня 1999 року в американському місті Індепенденс польський міністр закордонних справ Броніслав Геремек вручав акт про вступ Польщі до Північноатлантичного альянсу, ми всі могли відчувати величезне задоволення. Раніше, 11 лютого, Сейм прийняв ратифікаційний закон. Через тиждень його підписав президент Александер Квасневський, 23 лютого прем'єр-міністр Єжи Бузек контрасигнував закон про ратифікацію Північноатлантичного договору. Це був історичний момент, надзвичайний момент в історії нашої батьківщини.

Але пам'ятаймо, що ідея прийняти Польщу та інші країни колишнього східного блоку до НАТО не відразу знайшла широку підтримку на Заході. Тому сильна підтримка з боку Сполучених Штатів Америки мала тут вирішальне значення. І це також незалежно від політичного забарвлення. Ми почали переговори з республіканською адміністрацією президента Джорджа Буша-старшого, а весь процес вступу до НАТО відбувся за часів демократичної адміністрації президента Білла Клінтона, який тут, у Варшаві, на Замковій площі, говорив: „Сьогодні Польща вступає до НАТО. Польща займає своє місце у спільноті демократії. Вашу долю більше ніколи не будуть вирішувати інші. Вам ніколи більше не відмовлятимуть у вашому праві на свободу. Польща повертається додому!”.

Так говорив тоді президент Білл Клінтон, і це саме так і сталося. Так, ми повернулися додому. Тому що суверенна і незалежна Польща є і завжди буде домом свободи та демократії. І ми будемо захищати цей дім усіма своїми силами!

У той час ми могли розраховувати на підтримку багатьох перевірених польських друзів, у тому числі нинішнього президента США. Нагадаю, що ще в 90-і рр. Джо Байден, тоді Сенатор – впливовий член Сенатського комітету у закордонних справах, був одним з лідерів підтримки Польського вступу до НАТО в американському Конгресі. Вступ Польщі до Північноатлантичного альянсу він назвав „стертям історичної несправедливості, заподіяної Польщі Йосипом Сталіном”. Пане Президенте, Польща дякує Вам!

Однак необхідно твердо відзначити в цьому місці, що з цією „заподіяною нам Сталіном”, як сказав Джо Байден, і, як ми прекрасно знаємо, історичною несправедливістю, поляки так і не змирилися. Також і в час советського панування на наших землях. Багато хто були змушені зробити драматичний вибір, довелося їм проявити героїзм. Символом цього став великий польський патріот, перший польський офіцер в НАТО, полковник Ришард Куклінський, нині, посмертно, з 2016 року бригадний генерал. Я мав честь посмертно присвоїти це звання бригадного генерала пану полковнику. Але сьогодні я хотів би в цьому місці подякувати тодішньому міністрові національної оборони пану Антонію Мацєрєвічові за його ініціативу в цьому питанні. Дякую, пане Міністре. Це справа честі Польщі.

Заслуги полковника Ришарда Куклінського для приєднання Польщі до Північноатлантичного альянсу ніколи не будуть забуті. Як і заслуги багатьох поляків, яких доля кинула за межі нашої батьківщини, і які надзвичайно допомогли справі вступу Польщі до Північноатлантичного альянсу. Як і колишнього директора польської секції Радіо „Вільна Європа”, легендарного кур'єра з Варшави Яна Новака-Єзіоранського, який, як представник Конгресу Американської Полонії інтенсивно клопотався у Білому домі і в Конгресі за підтримку нашого членства. Чи згаданого вже мною видатного стратега, проф. Збігнєва Бжезінського, радника президента США Джиммі Картера з національної безпеки. Ян Новак-Єзіоранський та Збігнєв Бжезінський були найкращими послами наших справ у Сполучених Штатах. Як і вся Полонія, перш за все американська, заслуги якої в цій роботі – роботі задля польської свободи – непереоціненні.

Наскільки символічним є те, що сьогодні, в момент чергової серйозної загрози безпеці не тільки Європи, а й світу, послом США в Польщі є саме син польського професора – Марк Бжезінський. Пане После, дякую Вам за присутність!

Шановні пані та панове,
Дорого Співвітчизники!

Польща в безпеці. Вступивши до НАТО, ми стали частиною найбільшого оборонного альянсу у світовій історії. Альянсу, який спирається на захист спільних цінностей і вже більше 70 років забезпечує безпеку своїх членів, забезпечує їх непохитним чином. За принципом, що впливає безпосередньо з 5-ї статті Вашингтонського договору – „один за всіх, усі за одного”.

Як Польща ми завжди готові виконувати свої зобов'язання. Ми неодноразово доводили, що на нас можна покластися. Борючись пліч-о-пліч з армією США та іншими арміями альянсу, чи то в Іраку чи Афганістані. Членство Польщі в НАТО є символом нашої національної єдності. Підтримка членства в польському суспільстві сьогодні є однією з найвищих у всьому Північноатлантичному альянсі.

Безпека забезпечується силою альянсів, але перш за все силою власної армії. Тому ми роками модернізуємо та розвиваємо польську армію. Ми зміцнюємо обороноздатність і зміцнюємо нашу армію. Ми відновлюємо її.

Однак нинішня ситуація вимагає від усіх нас посиленних зусиль. Тому зараз у Парламенті ведеться робота над законом про захист батьківщини, який передбачає розширення, а також істотне збільшення витрат на розвиток і модернізацію польської армії до трьох відсотків ВВП вже наступного року. Це для нашої держави та нашого суспільства абсолютно пріоритетна справа. Сьогодні це видно як на долоні.

Хочу подякувати депутатам і сенаторам з усіх сторін політичної сцени за їхні декларації та підтримку закону про захист батьківщини. Сподіваюся, що питання, пов'язані з безпекою Польщі та розвитком наших збройних сил, будуть якраз тими, навколо яких вдасться побудувати понадпартійне порозуміння, виключити його з політичної суперечки, так як членство в Північноатлантичному альянсі 20 років тому, коли Польща клопоталася про вступ до НАТО.

Польська армія повинна бути не тільки численнішою, а й прекрасно озброєною і екіпірованою. Щоб польський солдат міг служити ефективно та безпечно. Я говорив про це нещодавно з президентом США Джо Байденом, а також вчора під час візиту до Варшави з панею віце-президентом США Камалою Харріс.

Співпраця зі Сполученими Штатами ніколи не була такою хорошою, як сьогодні. Завдяки успіху саміту НАТО у Варшаві 2016 року східний фланг альянсу був значно посилений, а американські солдати опинилися в Польщі на постійно.

Польща сьогодні в НАТО, а війська НАТО присутні в нашій батьківщині! Це надзвичайно важлива, історична для нас зміна. Це очевидна ознака того, що ми більше не є совєтською сферою впливу і, я глибоко вірю в це, ніколи не будемо.

Стратегічні польсько-американські відносини розвиваються незалежно від того, хто в Білому домі. Рішення про присутність американських військ у Польщі прийняв президент Барак Обама і його адміністрація, за президентства Дональда Трампа істотно збільшилася чисельність американських військ, і сьогодні цей процес продовжують президент Джо Байден та його соратники. Це надзвичайно важливо з точки зору безпеки нашої країни та всього регіону.

Щоб ще більше зміцнити співпрацю в Центральній і Східній Європі, ми в області безпеки заснували Бухарестську дев'ятку – це дев'ять членів НАТО з Центральної Європи, серед яких ми працюємо разом, готуючись до наступних самітів НАТО.

Ми також створили Ініціативу трьох морів, що об'єднує країни Європейського союзу, Центральної Європи між трьома морями: Балтійським, Адріатичним та Чорним. Завдяки цьому наш голос, голос країн Центральної Європи, все чіткіше лунає на форумах як НАТО, так і Європейського Союзу. Всі ці елементи складають архітектуру безпеки. Кожен з них неймовірно важливий, над кожним ми повинні працювати разом. Задля безпеку Польщі та всього регіону.

Необхідність посилення східного флангу НАТО прекрасно розуміє генеральний секретар альянсу Єнс Столтенберг. Також завдяки його праці, доброзичливості, величезній рішучості та розумінню загроз ми зараз набагато краще підготовлені протистояти виклику, яким є агресія Росії проти вільної та незалежної України та погрозам Росії щодо вільного світу.

Я хотів би висловити генеральному секретареві Єнсу Столтенбергові щирі подяку за це. Ми завжди пам'ятатимемо про це в Польщі та у всій Центральній та Східній Європі!

Дорого Співвітчизники,
Шановні пані та панове!

24 лютого ми прокинулися в зовсім іншому світі, в новій реальності. Багато тез, які проповідували на міжнародному форумі, того дня були жорстоко повалені, я б навіть сказав, розтоптані. Також і тих, які відносяться до Північноатлантичного альянсу.

Говорили, що в наш час альянс втратив сенс існування. Сьогодні всі ясно і чітко бачать, що це неправда. Видно, як глибоко помилялися всі, хто так стверджував.

Це ми, Поляки, і представники інших країн нашого регіону, мали рацію, застерігаючи Захід від російського імперіалізму, від того, щоб стати залежним від російської сировини, яка буде використана як зброя в можливому конфлікті, від обмеження ролі Сполучених Штатів у Європі, від спроб протиставляти собі НАТО та Європейський Союз.

Однак зараз не час для гіркого задоволення та тріумфізму. Сьогодні найголовніше – єдність, єдність і ще раз єдність. Як в рамках альянсу, так і в рамках Європейського Союзу. Тому ще раз повторюю: для Польщі однаково важливо бути присутнім і в НАТО, і в Європейському Союзі. Це основа нашої безпеки. Це польський державний інтерес!

Це чудово розумів президент Республіки Польща професор Лех Качинський. Тому він домагався цього і для держав нашого регіону. Ми всі пам'ятаємо, як він боровся за те, щоб Україна і Грузія отримали право на членство в НАТО та в Європейському Союзі. Перед самітом альянсу в 2008 році він направив лідерам спеціальний лист, в якому нагадав про обставини прийняття до НАТО Федеративної Республіки Німеччини в 1955 році. Всього через 10 років після Другої світової війни. Він писав тоді: „Ситуація Федеративної Республіки Німеччини була тоді набагато складнішою, ніж сьогодні України чи Грузії. Деякі країни ще не визнавали кордонів німецьких держав, окреслених після Другої світової війни. Однак тоді НАТО змогло прийняти сміливе рішення прийняти Західну Німеччину. Найважливіше рішення про розширення в історії альянсу”, - написав президент Лех Качинський.

Якби тоді прислухалися до президента Леха Качинського, прийняли сміливі рішення, якби не перемогла позиція, щоб не дратувати Росію, наївна позиція – Україна була б сьогодні в НАТО. Ймовірно, агресії в 2014 році ніколи не було б, ймовірно, не було б і нинішньої війни. Історія склалася б інакше.

Сьогодні кожен день армія і український народ ведуть нерівну боротьбу з російським агресором, проявляють великий героїзм, доводять, що повністю заслуговують членства в альянсі. Мужнє керівництво Президента Володимира Зеленського уособлює всі цінності, на яких ґрунтується західне співтовариство. Сьогодні вільний світ має обличчя Президента Володимира Зеленського!

Однак рішення про те, чи вступить Україна до НАТО, має належати українському народові та лідерам України. Це ті принципи демократії, в яких, я твердо вірю, існуватиме і надалі вільна, суверенна та незалежна Україна, бо я вірю, що вона переможе. Саме вони, українці, повинні мати право вирішувати, хочуть чи ні бути частиною альянсу після закінчення війни, чи вибрати інший шлях для забезпечення своєї безпеки. Ніхто не має права приймати це рішення за них. Немає і не буде ніколи нашої згоди на нову Ялту!

Дорого Співвітчизники!
Шановні пані та панове!

Владімір Путін, по-звірськи нападаючи на Україну, хоче домогтися встановлення нового світового порядку. Він хоче змінити хід історії. Як він сам каже - повернути час до 1997 року. До рішення про розширення НАТО на схід. Насправді він хотів би повернутися до часів Советського Союзу та розділу Європи на зони впливу. Розділу і світу.

Однак російська агресія проти України дала прямо протилежний результат. Вона знову об'єднала всю трансатлантичну спільноту. Вона показала, наскільки важлива роль НАТО і важливість американської присутності в Європі. Вона підтвердила лідерство США в питаннях безпеки в світі. Вона призвела до зміни політики Євросоюзу, а також його найбільших держав щодо Росії. Вона об'єднала громадську думку в Європі, а також суспільства західних країн. Не знаю, чи саме так уявляв свій успіх Владімір Путін.

Відповіддю на те велике зло, яке Владімір Путін і Росія принесли Україні та Європі, стало велике добро тут, у нас, в нашій країні. З перших же годин поляки розкрили свої серця і поспішили на допомогу своїм українським братам, що в потребі. Я схиляю голову перед мільйонами наших співвітчизників, які щодня відповідають добром на зло – всією душею намагаються знищити це зло, приймаючи біженців у свої домівки, допомагаючи транспортом, організовуючи збори, благодійні акції, а також передаючи подарунки та жертвуючи кошти на допомогу Україні.

Бачачи героїзм українського народу, що бореться за свободу своєї батьківщини, за свої домівки, за безпеку та майбутнє своїх дітей, а також бачачи солідарність поляків та інших народів – я твердо вірю, що добро переможе! Добро має перемогти!

Я вірю, що Україна захиститься від російської агресії, що мільйони її громадян зможуть повернутися до своїх домівок, які ми разом, як Захід, допоможемо відновити; що Україна приєднається до Європейського Союзу, в чому ми будемо її підтримувати завжди і всюди.

Я вірю, що цінності, які ми сповідуємо разом, переможуть. Цінності, на яких побудована вся західна спільнота, і які має захищати Північноатлантичний альянс!

Хай живе Північноатлантичний альянс!

Хай живе вільна Україна!

Хай живе Польща!

Господи, благослови нашу батьківщину!